

Dosarul nr. 2ra – 1169/18

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (Jud: V. Boico)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Guzun, I. Cotruță, N. Simciuc)

DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Luiza Gafton
Victor Burduh

judecând recursul declarat de Tanas Andrei,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tanas Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Tanas Andrei și s-a menținut hotărârea de respingere a acțiunii a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 24 martie 2015, Tanas Andrei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat următoarele informații pertinente, în viziunea sa, ce vizează circumstanțele de fapt.

Reclamantul a precizat că, la 16 martie 2015, i-a fost comunicat ordinul Ministerului Justiție al Republicii Moldova nr. 67 din 27 februarie 2015 privind aplicarea sancțiunii disciplinare „concedierea din sistemul penitenciar”. Potrivit pct. 1 din ordinul sus - menționat, acesta a fost destituit din funcție pentru atitudine neglijentă față de exercitarea obligațiilor de serviciu, manifestată prin: (1) verificarea superficială a coletelor și banderolelor parvenite pentru deținuți; (2) admiterea relațiilor neregulate; (3) înțelegerea prealabilă cu deținutul privind facilitarea accesului obiectelor și substanțelor interzise pe teritoriul instituției; (3)

încălcarea prevederilor pct. 261 al Regulamentului serviciului de luptă al Departamentului Instituției Penitenciare, aprobat prin ordinul Ministerului Justiției nr. 106 din 6 martie 2003.

În argumentarea pretinsei încălcări, reclamantul a susținut că nu este de acord cu ordinul Ministerului Justiție al Republicii Moldova nr. 67 din 27 februarie 2015, considerându-l vădit ilegal și neîntemeiat. Astfel, s-a arătat că angajatorul nu a respectat articolul 7 din Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 158, cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa celui care angajează, adoptată la Geneva la 22 iunie 1982. Or, până la emiterea ordinului contestat, nu a fost informat de angajator despre vreo încălcare comisă. La fel, nici materialele anchetei de serviciu nu confirmă această împrejurare.

O altă obiecție se referă la faptul că ordinul atacat nu conține niciun temei de aplicare a sancțiunii disciplinare, fapt ce contravine articolul 210 alin. (1) lit. c) din Codul muncii. De altfel, condițiile destituirii din funcție a colaboratorilor sistemului penitenciar sunt prevăzute expres și exhaustiv în articolul 20 (18⁴) din Legea cu privire la sistemul penitenciar.

Mai mult, în opinia lui, abaterile disciplinare invocate în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare sunt neîntemeiate, formale și abuzive, întrucât toate acțiunile lui corespund dispozițiilor punctului 46 din Anexa la Hotărârea de Guvern nr. 950 din 14 octombrie 1997, care stabilesc obligația de respectare a legislației, jurământului, statutelor și ordinelor șefilor. Deopotrivă, faptul verificării superficiale a coletelor și banderolelor parvenite pentru deținuți nu a fost probat de angajator.

Reclamantul a remarcat că Ministerul Justiției nu a demonstrat nici faptul înțelegerii prealabile a acestuia cu deținutul privind facilitarea accesului obiectelor și substanțelor interzise pe teritoriul instituțiilor. La fel, nu poate fi reținută nici ignorarea prevederilor Regulamentului serviciului de luptă al Departamentului Instituției Penitenciare, aprobat prin ordinul Ministerului Justiției nr. 106 din 6 martie 2003, deoarece nu este clar în ce anume constă abaterea disciplinară comisă de acesta.

Totodată, acesta a considerat că ordinul nr. 67 nu corespunde punctului 26 din Statutul Disciplinar al colaboratorului sistemului penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 308 din 19 martie 1998. Conform documentului dat, sancțiunile disciplinare trebuie să fie conforme cu vinovăția celui ce a săvârșit încălcarea și cu gravitatea încălcării săvârșite, iar potrivit punctului 29, concedierea constituie o măsură disciplinară extremă. Așadar, concedierea lui din sistemul penitenciar reprezintă un abuz.

Cu referire la repararea prejudiciului moral, reclamantul a sugerat că emiterea actului administrativ i-a cauzat stres, frustrări, suferințe fizice și psihice. Prin urmare, i-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația profesională a acestuia.

Tanas Andrei a solicitat (1) anularea ordinului Ministerului Justiție al Republicii Moldova nr. 67 din 27 februarie 2015, (2) restabilirea în funcția deținută și (3) încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la serviciu.

La fel, reclamantul a cerut (4) repararea prejudiciului moral în mărime de cel puțin patru salarii medii lunare și (5) compensarea cheltuielilor judiciare (vol. I, f. d. 3).

La 14 aprilie 2015, Tanas Andrei a înregistrat în cancelaria Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău cererea de modificare și completare a obiectului acțiunii (vol. I, f. d. 14).

Astfel, reclamantul a solicitat suplimentar (1) anularea ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 98 din 16 martie 2015 și (2) repararea prejudiciului moral în cuantum de patru sute salarii medii lunare (vol. I, f. d. 14).

În cadrul examinării cauzei, pârâtul Ministerul Justiției a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată (vol. I, f. d. 27 – 32).

Prin hotărârea din 15 septembrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată (vol. I, f. d. 169, 174 – 182).

Împotriva acestui act de dispoziție, Tanas Andrei a declarat apel în termenul legal (vol. I, f. d. 204). În apărare, Ministerul Justiției a formulat o referință, solicitând respingerea cererii acestuia (vol. I, f. d. 211 - 215).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 4 aprilie 2017, a respins apelul declarat de Tanas Andrei și a menținut hotărârea de respingere a acțiunii a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016 (vol. I, f. d. 222 – 229)

La judecarea în fond a cauzei, instanța de apel a constatat situația de fapt prezentată de reclamant în cererea de chemare în judecată și stabilită de prima instanță. Totodată, s-a reținut că între Tanas Andrei și Ministerul Justiției au existat raporturi de serviciu, potrivit cărora apelantul era angajat în cadrul Penitenciarului nr. 13 - Chișinău, în funcție de specialist al serviciului regim și supraveghere. În subsidiar, instanța de apel a menționat că ordinul nr. 67 din 27 februarie 2015 a fost emis în baza încheierii cu privire la acțiunile ilicite comise de angajatul serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 13 – Chișinău, locotenent major de justiție, Andrei Tanas (vol. I, f. d. 226).

În baza documentului indicat supra, Colegiul judiciar a reținut că, în timpul deplasării spre celulă, Tanas Andrei și Moisei Vitalie, au fost opriți de către specialiștii serviciului securitate pentru verificare suplimentară a banderolei. În rezultatul verificării, s-au depistat 4 pachete de paste făinoase „Mivina”, care nu erau incluse în actul de deschidere a coletelor cu produse și mărfuri parvenite prin intermediul Î.S. „Poșta Moldovei”. În urma cercetării minuțioase al aspectului exterior al pachetelor s-au depistat că lateral au câte o gaură de aproximativ 2 cm, care era lipită cu bandă adezivă. Ulterior, colaboratorii serviciului securitate au deschis pachetele de „Mivina” și au depistat o substanță vegetală de culoare verde cu miros specific de marihuana. În cadrul anchetei, a fost chestionat apelantul, care a declarat că la verificarea coletului au fost descoperite patru pachete de paste făinoase „Mivina”, în care era camuflată o substanță de culoare verde închis cu miros specific de marihuana. De asemenea, Tanas Andrei a declarat că nu a avut înțelegeri prelabile cu deținutul Moisei Vitalie, însă anterior a discutat cu deținutul Serghei Cotorcea, precum că pe numele deținutului sus - indicat o să parvină un colet cu produse alimentare (vol. I, f. d. 226 – 227).

Colegiul judiciar a statuat că angajatorul a identificat și aplicat corect în privința lui Tanas Andrei sancțiunea disciplinară sub formă de concediere din

sistemul penitenciar, acționând în conformitate cu articolul 20 pct.7 din Legea cu privire la sistemul penitenciar, care îi permite aplicarea acestei sancțiuni, atunci când a fost comisă o faptă gravă, chiar și o singură dată. Acțiunile descrise supra, în special atitudinea neglijentă a acestuia în exercitarea atribuțiilor de serviciu, s-au încadrat în încălcările specificate în punctul 261 din Regulamentul serviciului de luptă al Departamentului Instituției Penitenciare, aprobat prin ordinul Ministerului Justiției nr. 106 din 6 martie 2003.

Mai mult, instanța de apel a respins argumentele apelantului, potrivit cărora i-a fost încălcat dreptul garantat de art. 7 al Convenției Organizației Internaționale a Muncii. Or, la materialele cauzei sunt prezente înscrisurile care confirmă faptul că acesta a cunoscut despre intentarea anchetei de serviciu, în cadrul căreia i s-a oferit posibilitatea de a se apăra până la încetarea raporturilor de muncă la inițiativa angajatorului, prin depunerea raportului și a explicațiilor în formă scrisă (vol. I. f. d. 228).

Pentru soluționarea acestei pricini, instanța de apel a aplicat articolele 2i 0 alin. (7); 24 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 1036 – XIII din 17 decembrie 1996, cu privire la sistemul penitenciar și punctul 261 din Regulamentul serviciului de luptă al Departamentului Instituției Penitenciare, aprobat prin ordinul Ministerului Justiției nr. 106 din 6 martie 2003.

La 20 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău le-a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 4 aprilie 2017 (vol. I, f. d. 230).

La 10 ianuarie 2018, Tanas Andrei a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanței din 15 septembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că instanțele judecătorești nu au aplicat articolul 7 din Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 158, cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa celui care angajează, adoptată la Geneva la 22 iunie 1982. Or, până la emiterea ordinului contestat, nu a fost informat de angajator despre vreo încălcare comisă. La fel, nici materialele anchetei de serviciu nu confirmă această împrejurare.

Un alt argument rezidă în faptul că instanța de apel nu a aplicat prevederile articolului 210 alin. (1) lit. c) din Codul muncii și articolului 20 (18⁴) din Legea cu privire la sistemul penitenciar. În esență, angajatorul nu a indicat temeiul concedierii. La fel, s-a arătat că instanțele nu au ținut cont de împrejurarea, potrivit căreia angajatorul era obligat să probeze legalitatea actelor administrative.

Totodată, Tanas Andrei a susținut că instanța de apel nu a aplicat articolul 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă. Așadar, el a precizat că instanța nu s-a pronunțat în privința cerinței privind anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 98 din 16 martie 2015. În același timp, instanțele nu au răspuns la faptul că ordinul nr. 67 din 27 februarie 2015 a fost emis contrar legii, iar la materialele cauzei nu există probe care să demonstreze că în coletul din speță s-au aflat obiecte ori substanțe interzise la momentul efectuării controlului.

La 15 mai 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs Ministerului Justiției al Republicii Moldova, informând că referința se depune în termen de o

lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. I, f. d. 7).

Până la data examinării cauzei, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului se decide fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

În procedura de filtru, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 4 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Potrivit materialelor cauzei, completul de judecată nu a identificat faptul că recursul a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, instanța de judecată a reținut că scrisoarea Curții de Apel nr. 9302-3 atestă că decizia integrală din 4 aprilie 2017 a fost expediată în adresa părților la 20 mai 2017 (vol. I, f. d. 230), însă nu a existat dovada recepționării efective a acesteia. De fapt, recurentul a invocat că a primit copia deciziei contestate la 14 noiembrie 2017, dar nu a reușit să probeze această alegație. Totuși, el a prezentat două înscrisuri adresate Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 6 septembrie 2017 și 24 octombrie 2014, potrivit cărora a solicitat expedierea deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017 (vol. I, f. d. 3, 4). Ambele demersuri au rămas fără răspuns. Mai mult, scrisoarea de restituire a dosarului de la Curtea de Apel Chișinău la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani nu conține nicio informație, ce-ar viza ziua concretă a expedierii cauzei de la o instanță la alta (vol. I, f. d. 231). În astfel de circumstanțe, instanța de recurs nu a dispus de suficiente date, ce-ar permite constatarea zilei când recurentul a luat cunoștință cu decizia atacată.

În cazul de față, jurisprudența constantă a Curții Europene notează că dreptul la recurs trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv hotărârile judecătorești care le impun o obligație sau care ar putea aduce atingere drepturilor sau intereselor lor legitime (a se vedea, spre exemplu, *Miragall Escolano și alții vs Spania*, 25 ianuarie 2000, parag. 37; *Diaz Ochoa vs Spania*, 22 iunie 2006, parag. 48; sau *SC Raisa M. Shipping SRL vs România*, 8 ianuarie 2013, parag. 29 – 30). În plus, dreptul arătat mai sus se valorifică de recurent într-un termen rezonabil de la pronunțarea actului judecătoresc, coroborat prin acțiuni diligente pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza *Canete de Goni vs Spania*, 15 octombrie 2002, parag. 39 – 40 sau *Agapito Maestre Sanchez vs Spania*, 4 mai 2004).

În temeiul înscrisurilor anexate la materialele cauzei și în lipsa altor acțiuni convingătoare din partea autorităților judecătorești, completul de judecată a conchis că recurentul a demonstrat efortul său pentru a cunoaște conținutul deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău, ce produce consecințe juridice directe asupra drepturilor și obligațiilor lui cu caracter civil. Așadar, luând în considerare

împrejurările speciale indicate *supra* și fără a prejudicia esența dreptului de acces la justiție, se consideră că cererea dedusă judecății a fost declarată în termenul prevăzut mai sus.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a verificat încadrarea în prevederile legii a problemelor de drept ridicate de Tanas Andrei în baza articolului 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 iunie 2018, s-a considerat admisibilă cererea pentru examinarea în fond (vol. II, f. d. 9).

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În subsidiar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tanas Andrei este întemeiat și urmează a fi admis, cu dispunerea casării deciziei Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017, pentru motivele ce se succed.

Colegiul lărgit observă că Tanas Andrei a invocat aplicarea eronată, pe de o parte, a normelor de drept material, iar pe de altă parte, a normelor de drept procedural, în acord cu articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. În mod deosebit, normele procedurale constituie elementele principale ale conceptului de proces echitabil prevăzut la articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O și capitolul II din Codul de procedură civilă. Astfel, instanța de judecată va stabili și va lua act, pentru început, de circumstanțele relevante acestui aspect.

Raportul litigios dedus judecății vizează, în primul rând, cerințele formulate de Tanas Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la anularea ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 67 din 27 februarie 2015, restabilirea în funcția deținută și încasarea salariului mediu pentru

absența forțată de la serviciu. La fel, reclamantul a cerut repararea prejudiciului moral în mărime de cel puțin patru salarii medii lunare și compensarea cheltuielilor judiciare (vol. I, f. d. 3).

În al doilea rând, instanța de recurs notează că, la 14 aprilie 2015, Tanas Andrei a înregistrat în cancelaria Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău cererea de modificare și completare a obiectului acțiunii (vol. I, f. d. 14). Așadar, acesta a solicitat suplimentar anularea ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 98 din 16 martie 2015 și repararea prejudiciului moral în cuantum de patru sute salarii medii lunare (vol. I, f. d. 14).

Colegiul judiciar reține că instanța de apel, prin decizia din 4 aprilie 2017, a respins apelul declarat de Tanas Andrei și a menținut hotărârea de respingere a acțiunii a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016. Potrivit hotărârii primei instanței, pretențiile reclamantului, referitoare la anularea ordinului nr. 67 din 27 februarie 2015, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral în mărime de patru sute salarii medii lunare și compensarea cheltuielilor de judecată, sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse (vol. I., f. d. 169, 180, 222).

În baza limitelor impuse de art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit învederează că recurentul Tanas Andrei s-a plâns că instanța de apel nu a aplicat articolul 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă. Prin urmare, el a precizat că instanța nu s-a pronunțat în privința cerinței privind anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 98 din 16 martie 2015.

Intimatul Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a oferit nici un comentariu cu privire la fondul cauzei.

Obiecția recurentului menționată supra impune instanța de recurs verificarea corectitudinii judecării prezentei cauze, în ordine de apel, în raport cu garanțiile unui proces echitabil prevăzute la articolele 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și 6 parag. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (C.E.D.O.).

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.

În acord cu articolul 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Drept urmare, în sensul articolului 390 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină concluziile acesteia în urma examinării apelului.

Conform articolului 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În condițiile articolului 241 alin. (6) din Codul de procedură civilă, dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Având în vedere că instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe, instanța de recurs va stabili dacă procedura în ansamblu, inclusiv modul în care s-a răspuns la motivele din cererea de apel, a fost corectă.

Ab initio, Colegiul lărgit reiterează că Tanas Andrei a cerut suplimentar, în fața primei instanțe, anularea ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 98 din 16 martie 2015 și repararea prejudiciului moral în cuantum de patru sute salarii medii lunare (vol. I, f. d. 14).

Conform părții descriptive din hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016, instanța de judecată a reținut că reclamantul Tanas Andrei a depus cererea sus – menționată și a solicitat anularea ordinului nr. 98 din 16 martie 2015 (vol. I, f. d. 175).

Totuși, din analiza părții motivate din hotărârea dată, rezultă că prima instanță nu a examinat legalitatea ordinului nr. 98 din 16 martie 2015. Totodată, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a respins ca neîntemeiată cerința cu privire la repararea prejudiciului moral în cuantum de patru sute salarii medii lunare (vol. I, f. d. 181). Cu alte cuvinte, instanța de judecată a luat în considerare mărimea prejudiciului moral, care a fost majorat de la patru salarii medii lunare la patru sute salarii medii lunare în temeiul cererii din 14 aprilie 2015. Circumstanțele respective demonstrează că prima instanță a acceptat spre judecare cererea suplimentară formulată de Tanas Andrei și înregistrată la 14 aprilie 2015, însă s-a pronunțat parțial în privința ei.

Instanța de recurs reține că recurentul a indicat, în cererea de apel, că hotărârea instanței de fond nu conține niciun motiv de respingere a cerinței privind anularea celui de-al doilea act administrativ, în concret, ordinul nr. 98 din 16 martie 2015 (vol. I, f. d. 195).

Raportând situația din speță la normele de procedură citate mai sus, Colegiul lărgit constată că instanța de apel nu a indicat în partea introductivă și dispozitivul deciziei din 4 aprilie 2017 capetele de cerere avansate de Tanas Andrei, cu privire la anularea ordinelor nr. 67 din 27 februarie 2015 și nr. 98 din 16 martie 2015. Cu toate acestea, cuprinsul deciziei contestate atestă că instanța de apel a verificat doar legalitatea ordinului nr. 67 din 27 februarie 2015 (vol. I, f. d. 228, alineatul 5).

În consecință, motivarea și partea dispozitivă din decizia Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017, nu conțin niciun răspuns explicit în privința admiterii sau respingerii cerinței, care constă în cercetarea legalității ordinului nr. 98 din 16 martie 2015. Mai mult, instanța de recurs stabilește că instanța de apel a omis să răspundă la această obiecție invocată într-un mod clar și precis în cererea de apel. Or, potrivit articolul 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța era obligată să depună diligență maximă în această sens.

În esență, Colegiul judiciar remarcă că actul administrativ sus menționat ordonă, în punctul 3, concedierea în rezervă, conform articolul 20 punct 7 din Legea nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996, a dl Andrei Tanas, locotenent major de justiție, specialist al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 13 – Chișinău al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, începând cu 10 martie 2015 (820116) (vol. I, f. d. 69). Este evident că documentul dat are consecințe directe asupra drepturilor și obligațiilor recurentului cu caracter civil. În subsidiar, jurisprudența constantă a Curții Europene a statuat că noțiunea de „viață privată”

din articolul 8 din C.E.D.O. include activități profesionale (a se vedea, în special, *Fernández Martínez vs Spania [MC]*, 12 iunie 2014, parag. 109 – 110, *Bigaeva vs Grecia*, 28 mai 2009, parag. 23 și *Oleksandr Volkov vs Ucraina*, 9 ianuarie 2013. Mai mult, CtEDO a reiterat că demiterea din funcție poate constitui o ingerință în dreptul la respectarea vieții private (a se vedea *Milojevic și alții vs Serbia*, 12 ianuarie 2016, parag. 59 – 60, *Oleksandr Volkov*, citată mai sus, parag. 165 și *Kyriakides vs Cipru*, 16 octombrie 2008, parag. 50).

Sub acest aspect, instanța de recurs învederează că, deși art. 6 parag. 1 din Convenția Europeană nu reglementează admisibilitatea și forța probantă a capetelor de cerere ale părților, acesta impune instanțelor obligația de a efectua examinarea efectivă a acestora, fără a prejudicia analiza privind relevanța acestora (a se vedea *Vlasia Grigore Vasilescu vs România*, 8 iunie 2006, parag. 38; *Marariu vs România*, 16 martie 2010, parag. 25 – 32).

În cauzele prezentate mai sus, în particular *Marariu vs România*, Curtea Europeană a constatat că instanțele naționale au omis să examineze cererea de rambursare a cheltuielilor de judecată ale reclamantului. În plus, tribunalul care s-a pronunțat în recurs s-a limitat să examineze conținutul hotărârii pronunțate în primă instanță, fără să verifice dacă reclamantul formulase într-adevăr o asemenea cerere (a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Albina vs România*, 28 aprilie 2005, parag. 34). Aceste elemente au fost suficiente Curții pentru a concluziona că a fost încălcat articolul 6 parag. 1 din Convenție.

În mod corespunzător, instanța de recurs consideră că instanța de apel nu a respectat obligațiile sale instituite în articolele 373 alin. (5) și 390 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. În plus, în conformitate cu articolul 373 alin. (1) din legea menționată, aceasta trebuia să verifice, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Conjunctura cercetată mai sus a condus inevitabil la încălcarea dreptului recurentului la un proces echitabil, garantat la art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 6 parag. 1 din C.E.D.O.

Colegiul conchide că faptele descrise mai sus se circumscriu temeiului prevăzut la articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă și confirmă că erorile judiciare depistate *supra* sunt esențiale și nu pot fi corectate de către instanța de recurs. La fel, având în vedere că normele de drept procedural au un caracter absolut, fiind reglementate de norme imperative, instanța de recurs remarcă că încălcarea acestora atrage după sine casarea deciziei.

Astfel, în atare situație, Colegiul nu va analiza celelalte motive invocate în cererea de recurs, cu privire la fondul cauzei civile, întrucât nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz. De fapt, întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în dependență de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (a se vedea cauzele *Ruiz Torija vs Spaniei*, 9 decembrie 1994, parag. 29; *Fomin vs Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan vs Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30)

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze

integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În contextul celor invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Tanas Andrei, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de articolul 1 din Legea nr. 789-XIII din 26 martie 1996, cu privire la Curtea Supremă, potrivit căruia Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă care asigură aplicarea corectă și uniformă a legislației de către toate instanțele judecătorești, soluționarea litigiilor apărute în cadrul aplicării legilor, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat. Prin activitatea sa Curtea Supremă de Justiție asigură contribuie la constituirea unui stat de drept.

Astfel, în baza considerentelor expuse în prezenta decizie, trebuie remediate neajunsurile procedurii inițiale, iar cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, fiind examinate pe deplin toate pretențiile și observațiile părților în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil (a se vedea, spre exemplu, cauza *Victor Harovschi vs Moldova*, 18 noiembrie 2008).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Tanas Andrei.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tanas Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor judiciare, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Victor Burduh